

ZEBRANIE
organizacyjne człon-
ków OMTUR dzielni-
cy Warszawa i Za-

10 dni w Czechosłowacji (2)

W państwie szewców

(Od naszego specjalnego wysłannika)

Elekpro-winda na dwadzieścia kilka osób, wyposażona w elektryczną grzejnik, dwa telefonny oraz radio wzięte na 16-te piętro centralnego pawilonu jednego z gmachów rezydencji państwa szewców.

W kłusostwo pokójach tego gmachu rezydencje państwa szewców. Winda przeważnie pospieszne, nie są bynajmniej jedynymi ruchomymi obiektami w budynku. Procz nich, funkcjonuje tu latająca kancelaria, tj. pokój przenoszący się wraz z personelem z piętra na piętro, celem regulowania pracy centrów z kłusów Bata.

Wymyjać pudelko z Helami i zapalić i wkładać do usty papierosa. Windażar gwałtownie chwytając mnie za rękę: tu nie wolno palić. Okazuje się, że tylko w windzie, ale i na całym obrotowym terenie fabryki budowlanej, zarówno w halach fabrycznych i biurach, jak na ulicach i placach pomiędzy budynkami. Trochę chłodzi tu o względy bezpieczeństwa, trochę o płuca pracowników.

Z 16-GO PIĘTRA

Stąd z tarasu na szesnastym piętrze Złina, pięćdziesięciopięcioletnie miasto szewców, widać jak na dłoni. Na pierwszym planie, wielkie hale fabryczne, powiększone w czasie wojny, w których widać dymiące kominami i części obrotu, montażowne, składy i budynki biurowe właścicieli wytwórni Bata, nieco dalej wielopiętrowe bloki domów towarowych, internatów, szkół, potężny maszyn

większego w kraju dziesięciopiętrowego hotelu, o trzystu pokojach, salach restauracyjnych, holach, cukiernicach itp., gmach ze stołkami dla pracowników, wreszcie w oddali, dziesiątki budynków mieszkalnych i parę tysięcy domków willewskich dla robotników.

Przed wejściem na teren właściwych zakładów około stu autokarów oczekuje zakończenia dnia pracy. Przewiozą do miejscowości, położonych po stronie granicy dwadzieścioletnią rzeczą pracowników, rozlokowanych w pobliskich miejscowościach, które podobnie jak to miasto, żyją z butów i dia butów. Pozostali w kłusce około trzystu tysięcy mieszkańców wraz z rodzinami w domkach i blokach, które właśnie oglądamy z tarasu.

BUTY, BUTY, BUTY...

Obcasy, poduszki, flaki, przysmak, półka, kopyta, suplesz widzieliśmy już kiedyś — wszystko to rośnie się wolno i na tasie z dwu stron obrotowej robotnikami, z których każdy przy odpowiednim maszynie wykonuje przez osiem godzin jedną i tę samą czynność. Przy końcu taśmy wystrząsane para butów, które zostały o pracowników, czarnych, złotych, brązowych na gumach, lub skórzanej podszewie, z ramiem, skóry lub płótna.

Jesteśmy w jednej z kilkudziesięciu hal fabrycznych, w której z wytwarzanych w innych budynkach części montuje się parę butów, które zostały o pracowników, czarnych, złotych, brązowych na gumach, lub skórzanej podszewie, z ramiem, skóry lub płótna.

CZEGO NIE ROBIA?

Zresztą jak się okazuje, „Bata” bynajmniej nie zaskakują się w ewe jednej zewszek specjalności. Ponieważ wielu zjawiskom po zwiedzeniu Złina przestaliśmy się już dziwić, jako rzecz normalną przyjmujemy do wiadomości, że zakłady Bata poza fabrykowaniem obuwia, jako produkt uboczny wytwarzają również: maszynę, części samochodowe, obrabiany asortyment przedmiotów z gumy zarówno codziennego użytku, jak i zakresu zabiegów, ze swymi w tym wianych, mieszanych maszyn, pleksa we wianych pleksach chleb, we wianych elektrowniach produkującą prąd elektryczny, że posiadają własne statki i samoloty, osiedla mieszkaniowe

wodociąg, linie kolejowe, wytwórnię pudełek, fabryki pańców, pracownie doświadczalne naukowe. Ze kłupą nawet własny kanał, że posiada specjalistę szewca, a jednocześnie profesora wyznacza, który wprowadził już wiele ulepszeń do produkcji, że prowadzi gospodarkę hodowlaną i rolną w kłusach, majątkach, zaspierających miasto szewców w nabił i mięso.

Z zalem stwierdza jeden z dyrektorów, że zakłady Bata wyżyły się ostatnio kopalni węgla. W tym zakresie nie są więc niestety samowystarczalne. We wszystkich innych prawie całkowicie. Posiadają nawet swą własną gazetę o nakładzie 60 tysięcy egzemplarzy, oraz rozwijają dynamicznie działalność wydawniczą i wydrukowa. By już szereg książek w różnych językach.

SLAWA PANSTWA SZEWCEW

Wybitny prawnik dr. Ivan Holly w charakterze generalnego dyrektora zakładów Bata oraz jednocześnie generalnego dyrektora czechosłowackiej fabryki skórzano-gumowych kieruje państwem szewców. Dawnie centrala przekształciła się w państwo, miała się w Pradze. Czesi jako naród bardzo praktyczny doszli jednak do wniosku, że prowadzenie takiej centrali z paroma setkami urzędników i urzędników jest zbyt kosztowne i że można to załatwić znacznie tańszym kosztem. Zorganizowali więc stanowisko dyrektora największej fabryki obuwia z funkcją generalnego dyrektora całego przemysłu, zlikwidowali centralę w Pradze i przenieśli ją do Złina. Zaomczeszili na tym miliony koron rocznie.

Dr. Holly przyjmuje nas w swym gabinecie w towarzyszywie przewodniczącego Zw. Zawodowego pracowników Bata, Józefa, Kijonka, Słazaka, doskonale władającego językiem polskim. Generalny dyrektor zakładów stary komunistą, doskonale znawcą prawa autorskiego, czyli na pierwszy rzut oka wrażeń zażywnego businessmena. W rozmowie z nami okazuje się bezpośredni i prosty. Malarz na wstępie mówi wiele komplementów pod adresem — naszych polskich kłus, stwierdza, że przychodzą być najlepsze na całym świecie, i wyraża nadzieję, że wkrótce import surowca z Polski znacznie się wzmoże. Obecnie zakłady Bata zmuszane są importować skóry w dużym stopniu z Ameryki Południowej.

Z uznamiem wyraża się również dr. Holly o wyrobionym guście Polaków w zakresie obuwia. Wy jesteście bardzo wybredni, jeśli chodzi o buty, to też staramy się przetrwać jak najdłużej. Siedem telefonów w sekretariacie oraz listy dodatkowe w gabinecie dyrektora często przerywają nam rozmowę. Nasz gospodarz z flagną zalatwia telefonicznych interesantów między innymi porozumiewa się z

Zdzisław Sechnowski

Miasto — fabryka

U góry: Dziesięciopiętrowy hotel w Zlinie, miejsce szewców. U dołu: Centralny pawilon biurowy zakładów Bata w Zlinie. U szczytu bloku widoczne cyfry 1947-8-1949 — oznaczają aktualne sadzenie zakładów — ukończenie planu dwuletniego. (Do art. obok).

Zwrot w przemyśle budowlanym wprowadza nową uchwałę Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów

W dn. 9 b.m. zapadła uchwała Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, dająca nowe podstawy przemysłowi budowlanemu. Przewiduje ona in. utworzenie Centralnego Państwowego Biura Projektowego, Komitetu Materiałowego, do opracowania nad produkcją i szytym materiałów budowlanych, rozszerzenie i udoskonalenie systemu plac akordowych, ściśle przestrzeganie terminów zarówno opracowania projektów jak i zawierania umów zborowych, w okresie martwym do 15 lutego.

W realizacji zamierzeń Ministerstwa Odbudowy uchwała ta jest punktem zwrotnym, umożliwiającym szybki i swobodny rozwój przemysłu budowlanego.

Dziś w niektórych punktach kraju nasilenie budownictwa znacznie przekroczyło przewidywany poziom. Stalo się to dzięki wycieciu znacznej części przemysłu budowlanego spod kontroli kapitału. Dwie trzecie bowiem ogólnych robót wykonuje państwo, przy jednak sprasie ciągle wzrastającym potrzebnym budownictwu musi zostać zracjonalizowane i całkowicie zmniejszone.

Nasilenie odobitę załogi powstała na skutek zacofania, które panowało w przedwojennym przemyśle budowlanym.

STANDARYZACJA PLANOWANIA

Pierwszym zasadniczym momentem będzie utworzenie Państwowego Biura Projektowego. Zadanem ich będzie specjalizowanie się w opracowywaniu pewnych typów budynków, przy możliwym ujednoliceniu elementów konstrukcyjnych. Pozwoli to na skrócenie czasu i zmniejszenie kosztów opracowania projektu, przy tym fachowcy, zajmując się wyłącznie jednym typem budynków, będą mieli możliwość wyspecjalizowania.

REFLEKTOREM PO SWIECIE

Wto będzie narysowaniem USA?

CENA 15 ZŁ

Konwansie się. Pierwszym takim ośrodkiem będzie biuro planowania domów mieszkalnych przy Zakładzie Oświaty Robotniczych. Do niedawna inwestorzy w ostatniej chwili zlecali wykonanie robót, co w wielu wypadkach zaskakiwało przedsiębiorstwa, często nieprzygotowane, które wówczas dopiero rozpoczynali organizowanie ekip robotniczych. Tego rodzaju postępowanie wpływało na skrócenie sezonu budowlanego do 3 — 4 miesięcy. Obecnie przedsiębiorstwa zamawiające będą z góry, jakie roboty do wykonania zostaną im przydzielone w następnym sezonie.

Jest to jeden z momentów, który w połączeniu ze ścisłym przestrzeganiem terminu opracowania projektów — 31 marca każdego roku — pozwoli na pełne wykorzystanie sezonu budowlanego, który u nas powinien trwać 8 do 9 miesięcy.

REFORMA STUDIÓW

Podstawowym czynnikiem w wykonawstwie jest człowiek. Uchwała Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów przewiduje reformę studiów w uścisleniu akademickich i średnich. Główny nacisk położony zostanie na specjalizację. Przewidywana jest również dla absolwentów szkół inżynierskich dwuletnia służba w państwowym lub samorządowym przemyśle budowlanym.

Ze swej strony również Min. Odbudowy będzie prowadzić szkolenie robotników. Opracowanie jednolitego systemu plac akordowych zapewni zwiększenie wydajności pracy, przy jednoczesnym podniesieniu zarobków. Będzie to również hamulec dla odpływu robotników z jednej budowy na drugą, gdzie więcej płacono.

W dziedzinie mechanizacji zdecydowano dokonać zintensyfikowania maszyn budowlanych, znajdujących się w Polsce. W tym roku na remont i zakup nowych maszyn Min. Odbudowy przeznaczy 1 miliard zł. W celu dalszego jednak powiększenia taboru polecono Min. Przemysłu opracować plany na rok 1949.

Wysuwające się dwa zadania, nie kierujemy się łatwym wyrachowaniem, czy chęcią szybkiego wyniszczenia, czy megalomanią narodową. Stosunek do zbrodni, popełnionych przez narod szlennicki na krwawym celu Polak; użamie nowej granicy polsko-niemieckiej, która uniemożliwiała odrodzenie agresji niemieckiej i odwołujący „Drang nach Osten” — JEKST K.A. NIEMIECZOM PRZEKONAN DEMOKRATYCZNYMI OZAZ TENDENCJĄ POKOJOWYCH KAŻDEGO PO-SZCZEGÓLNYCH NIEMCA, PO-SZCZEGÓLNYCH UGRUPOWAŃ NIE

NASYCENIE RYNKU

Na odcinku materiałowym specjalna komisja, obok kontroli sprzedaży na terenie do wypracowania jak najbardziej jednolitych typów elementów, łatwych do wytwarzania, przez co da się zwiększyć ilość i podnieść jakość produkcji. W połączeniu zaleceniami ograniczenia eksportu artykułów deficytowych, jak stal w przetach, instalacje sanitarne, elektryczne i ciepłe, pozwoliło to na dostateczne nasycenie rynku oraz wpłynęło na obniżkę cen.

Uchwała w dn. 9 b.m. daje możliwość skoordynowania wszystkich wysiłków w jednym ośrodku — Min. Odbudowy, pozwalała przejąć budownictwo od produkcji rzemieślniczej do robót całkowicie zmechanizowanych, w tym roku będzie można wykonać roboty na ok. 90 mil. zł, z czego dwie trzecie finansuje państwo.

W dniu 22 b.m. odbyła się w Min. Odbudowy konferencja prasowa, na której przedstawicielom stołecznych piśm zapoznano z powyższymi zagadnieniami. Konferencję przewodniczył min. Kaczorowski (sk).

Z KRAJU

10 TYS. LUDZI ZNAJDE PRACĘ WROCŁAW. Gigantyczna fabryka obrabiarek powstała w Nysie na D. Śląsku. Jest to największa pracowni w westynia, jaką podjęto tego rodzaju na Śląsku. W tej chwili przy instalacji urządzeń fabrycznych pracuje 3 tys. ludzi. W miejscowości Packów rozpoczęły się obrabianie praktycznie budowa całości robotniczych, 3 ulice objęte są pracami budowlanymi. W pozostałych ośrodkach fabrycznych produkują się już kotły do pieców parowych. Fabryka w przyszłości zatrudni ok. 10 tys. ludzi. W końcu

WROCŁAW. Gigantyczna fabryka obrabiarek powstała w Nysie na D. Śląsku. Jest to największa pracowni w westynia, jaką podjęto tego rodzaju na Śląsku. W tej chwili przy instalacji urządzeń fabrycznych pracuje 3 tys. ludzi. W miejscowości Packów rozpoczęły się obrabianie praktycznie budowa całości robotniczych, 3 ulice objęte są pracami budowlanymi. W pozostałych ośrodkach fabrycznych produkują się już kotły do pieców parowych. Fabryka w przyszłości zatrudni ok. 10 tys. ludzi. W końcu

WROCŁAW. Gigantyczna fabryka obrabiarek powstała w Nysie na D. Śląsku. Jest to największa pracowni w westynia, jaką podjęto tego rodzaju na Śląsku. W tej chwili przy instalacji urządzeń fabrycznych pracuje 3 tys. ludzi. W miejscowości Packów rozpoczęły się obrabianie praktycznie budowa całości robotniczych, 3 ulice objęte są pracami budowlanymi. W pozostałych ośrodkach fabrycznych produkują się już kotły do pieców parowych. Fabryka w przyszłości zatrudni ok. 10 tys. ludzi. W końcu

WROCŁAW. Gigantyczna fabryka obrabiarek powstała w Nysie na D. Śląsku. Jest to największa pracowni w westynia, jaką podjęto tego rodzaju na Śląsku. W tej chwili przy instalacji urządzeń fabrycznych pracuje 3 tys. ludzi. W miejscowości Packów rozpoczęły się obrabianie praktycznie budowa całości robotniczych, 3 ulice objęte są pracami budowlanymi. W pozostałych ośrodkach fabrycznych produkują się już kotły do pieców parowych. Fabryka w przyszłości zatrudni ok. 10 tys. ludzi. W końcu

Z wyborów we Włoszech

Palmito Togliatti przy urnie wyborczej oddaje swój głos. Uściska: zdjęcie to zostało nadane przez Czołch radności.

„Przeważająca część wyborców republikańskich w stanie Visconsin nie chce, żeby ich kandydatem na stanowsko prezydenta była osoba białej skóry, agresywna w stosunku do ZSRR występująca przeciwko współpracy z tym krajem”. Wyborcy widzą w Stassemie człowieka, który rozmawiał z Stalinem i próbował dojść do porozumienia ze Zw. Radnickim.”

Sukces Stassena — twierdzi ów publicysta — oznacza, że w republikańskich dołach partyjnych — nie tylko w stanie Visconsin, ale również w stanie Michigan, Intals i są silne prądy antymilitarystyczne, że większość obywateli tych stanów pragnęła widzieć na stanowisku prezydenta osobistość, która by dążyła do uspokojenia stosunków międzynarodowych.”

Nie mniej interesujący jest wniosek R. Davless, dotyczący nacjonalizmu demokratycznej i światowej

Z DNIA NA DZIEŃ

Głos niemieckich dziennikarzy antyfaszystowskich

List, nadesłany do Zw. Zaw. Dziennikarzy R.P. przez grupę antyfaszystowskich dziennikarzy niemieckich, którzy zwracają naszą uwagę — zasnę, która na uwagę całej opinii publicznej (pewny tekst listu ogłaszamy na in. naszym miejscu).

List zawiera bowiem 2 sformułowania, które od razu stawiają nasuwa dwiema najważniejszymi. Jeśli chodzi o nasz pierwszy stosunek do Niemców — sprawy: 1) uznanie „wielkiej odpowiedzialności NARODU NIEMIECKIEGO, za zbrodnie, popełnione przez faszystów hitlerowski” — 2) uznanie nieodwracalnej POLSKOŚCI Złem Odc. zachowanych (w liście: „na nowych zasadach niemieckich POLSKOŚCI”).

MEICKI I CAŁEGO NARODU NIEMIECKIEGO. Głos grupy antyfaszystowskich dziennikarzy niemieckich jest tutaj i jest to niezaprzeczalne. Nie prawis na żaden listy zachwyt i nie osłabia naszego obowiązku czujności. Nie wiemy, tu Niemców ten głos reprezentuje. Nie wiemy, tu Niemców — nawet w strefie radzieckiej — zechce już dłużej i tym głosem się solidaryzować. Ale wiemy, że ten głos świadczy o pewnej procesie autorki w społeczeństwie niemieckim. Procesy, w których rozwoju zainteresowani jesteśmy nie tylko my, Polacy, ale i wszystkie narody, pragnące pokoju. Wiemy ponadto, że ten przełom mógł dokonać się i może w przyszłości dokonać się na jeszcze szerszą skalę — jedynie w

Dlaczego zwyciężył Stassen

Just od dość dawna spotykamy w prasie nazwiska kandydatów na sta nowisko prezydenta St. Zjednoczonych. Partie republikańskie i demokratyczne wyznacza ostatecznie listę kandydatów zgodnie ze specjalnymi ogólnokrajowymi konwencjami i tak konwencje „demokratów” i „republikańców” zwołano na czwartej (obydnie) w Filadelfii, a

strefie radzieckiej, gdzie rozstrzała polityka władz okupacyjnych i przesłania społeczeństwo podjęły stary, stary ideał militarny i nacjonalizm niemiecki.

W swoim liście dziennikarze antyfasystowskie, że przekazał na narodowi niemieckiemu swoje obserwacje i wrażenia z Polski. Żeł istotnie potrafił przekazać prawdę o Polsce; prawdę o ogromnym i TRWAŁYM wysiłku, jaki naród polski podjął, od budowania CALY SWOJ kraj, po Odrodzenie i Nysę — przynajmniej się sprawie i sprawie nie do umorowania. Przyszłość stosunków pomiędzy Polską a jej sąsiadami zachodnimi.

W takim to właśnie „prawybo” konwencji trzeciej partii — na miejsce miało w Chicago. Obecnie odbywa się w poszczególnych stanach wybór delegatów na konwencję ogólnokrajową, w tym, że wyborcy ustalają, kogo z członków partii pragną uznać za oficjalnego kandydata na prezydenta USA. W takim to właśnie „prawybo”